

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14—, POLUGODIŠNJE I TROMJESECNO SURAZMJEVNO. MJESECNO K 250.— POJEDINI BROJ 10 PARA.— OGLASI PO CIJENIKU. PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -

TELEFON BR. 74.— ČEKOVNI RAČUN 129.871.

UREĐNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA OBĆIN. PERIVOJA.— VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNÍ UREDNIK JOSIP DREZGA.— TISAK: HRVATSKA ZADRZNA TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

ŠIBENIK, srijeda 2. prosinca 1914.

BR. 163

Triumf ljubavi.

„Jedinstvo u Austriji drugoga nika nije bilo osim jedinstva u ljubavi napram vladaru“. U ovim riječima ute-meljitelja stranke prava d.r. Ante Starčevića, dok je s jedne strane odlučno označen državopravni položaj Hrvatske pramne austrijskim krunovima, odsjeva s druge strane veličanstvo i nepovredivost uzvišene osobe Vladareve, koja jedina sve narode Habsburžke Monarhije drži u nepri-jepornom jedinstvu i na koju slijevaju se ugodni lahoti ljubavi i odanosti milijuna i milijuna srđaca.

Govore nam najbjelodanije i sa-danji dani, kad, zamah srđaca i mi-šica, u pregaranju, u djelima junačtva, tvori apoteozu velikog onog duševnog Nadmoća, kojim sijedi Monarh vlasti svojemu srcu priklanja milijune naroda heterogenih plemskih, vjerskih i kulturnih. Na Alpama, Sudetima, Karpa-tima, na Triglavu, Velebitu i po balkanskim visovima, svugdje, sam je jedna skladna nota, koja dominira i uguruje distonance političke, narodne i vjerske, nota koja izvire iz srđaca naroda tolikih jezika, moćno i veličanstveno:

Blago, život, sve za kralja,
Sve za kralja i za dom!

Sestdesetšest godina jest jedan ljudski vijek, dostatan i za kujnu narav. A što je toliki ljudski vijek prama šestdesetšest godina vladanja nad milijunima, sred bure i oluje, sred dana težkih i sudobonih; šestdesetšest godina ispunjenih tolikim preokretima u državnom organizmu.

Putujući tuga daje nam na primjer razmak i znacaj od detronizacije u Pešti 9. prosinca 1848. do nekidanjan boravka grofa Stjepana Tisze, ugarskog primera, u njemačkom glavnom vojnom stanu.

Jos bolje nam ilustriraju taj nadočnjevi hod milijuni moćne armade, što se na toliko strana bije pokazujući i tehničke spremne, zapata snage i poleta, da nam kroz krunopozor treba gledati ono vojske pred 66 godinu, koja, uza sva junačtva Jelačića, nije bila ni toliko brojna da uguši ututarnje nemire. Sama pak opskrba tih milijuna vojaka, pa preko mjeru zadovoljavajući uspjeh ratnoga zajma, za koji je narod u par dana prino preko tri milijarde kruna, dokazom su gospodarske i fi-nancijske snage države, i to nakon tolikih kriza u zadnjem stoljeću.

Kako tu, tako i na ostalim polji-ma, to privrede, to znanja i umjeća,

Pospast pjesmo moja
Na stranicu knjige svjetla,
Cuvstovanja izlju svoja;
Careva to strana sveta.

Svetia je Habsburškom rodu
I carstvo je svecu svetu,
Jer to su once na ishodu —
Svetiji, blješt, žari njemu;

U vječovim ova strana
Ne nalazi slike druge,
A veljemo ovog dana
Nadušuje zemske kruge.

Nad slavom stavim start
U obliku vrška stoji,
Ko odlije Božjih dari
Za zaštuva mnosvo svoj.

U zanosu općeg žara,
Što k prijestolju svih nas vuće,
K obljubljenu svom Vladaru,
Koj svakoga ljubi vrace.

On zelenio Božjeg mira,
U godinu skrajnju žitac,
I narodim' da izvira:
Znanje, sreća i dobro.

Al' zlobnika drskih četa,
Zavedeno mišlju lđdom,
Željna slava — ovog ljeta —
Okli si slavom hđdom.

Razbojnici, vrednici,
Prokleti im bilo ime!
Srpskom rodu bili dika;
Dilili se samo time!

Car mač trgna za čast svoju

I sve naše carevine,
Mirne duše da glas boju;

Cin je krvni, čin težine.

Kry, grozote strašna rata
Vapili će kazan muku,
Ubište bit će plata
Nesrećnoga srpskog puka.

Plakali se majke, lube,
Iz sjemena sruž oni;
Izbijat će klevete grube,
Ko mrtvaku zvon da zvoni.

A te klete, a ti zvaci,
Namjenjeni srpskom rodu,
Ko „memento“ bit će ruci,
Slo je pruži tom Izvoru.

Ospjene su samo bile
Vigjal slabost ovih strana,
Sjedinjene naše sile
To su carstvu sili, obrana.

Poštana se srca ova,
A duše nam žarko čute;
Hrvati su od vječova
Ruskarski s vama pute.

Bog i sreća! Mi smo znati
Izbroti bolje što je,
Nikad ne bi ni imati
S vama niti me svoje.

Daj Mu, Bože, molimo Te,

Zdravljie krepko dokraj Iveta;

Cuvaj Carevto ratno slob.

Da pojedi pravda sveta!

Ubili ste vašeg kralja,
Rad Petrovih tisti dika;
Ferdinanda krv vas kajta,
Ne imati grobna mira!

Ferdinanda ubili ste
Iz zavisti naše sreće,
I rad misli njegove ciste;
Hrvat zabit... to iđe ne če.

Vidjeli ste Bosnu sretnu,

Uscrenu mudrim radom,

Strast gojili za njom štetu;

Varaste se ludom nadom.

Razborita djela dižu
Selja grade i države,

A k ugledu vel kom sruži

Mudre, zdušne tek uprave.

Cio svjet sad se divi
Našoj slavnoj Carevinet,

Da životom sredinim živi,

Vele djela, vele čini.

Car naš slavni, sunce ono,
Sa prijestolja svih nam sruje;

Zivo sunce to je, stono

Nasem carstvu život loši.

Upririmo svagda oži

U to sunce sreće naše,

Krv iz srca nek syjedoci

Kočko za Njegove osjećaje.

Daj Mu, Bože, molimo Te,

Zdravljie krepko dokraj Iveta;

Cuvaj Carevto ratno slob.

Da pojedi pravda sveta!

VICKO MARKOVIĆ

naučitelj.

njem. Konstitucionalni princip kao da nije nikada mogao da uhvati stalnosti. Tako, iz manifesta nakon nastupa na prijestolje, u kojem se naglašivala ravнопravnost svih narodnosti i spremnost, da vladar svoja vladarska prava podijeli sa zastupnicima naroda, nadao je apsolutizam, pa centralizacija i germanizacija, kao posljedica hegemonije koju je Austrija imala u njemačkom savezu. Iza listopadske diplome u veljačkog patentu, te Belcredijevih federalističkih pokušaja, rat sa Italijom i Pruskom, uz teritorijalne gubitke, donio je i dualizam. Federalističke težnje dobile novog poleta ministarstvima Hohenwarta i Taaffea, nu- iza njih dolaznjahu Windischgrätz i njemu slični, koji nastojahu svratiti državni život u staru centralističku kotećinu.

Poznavajući svu onu narodnostnu i socijalnu mješavini, koja izbjiga u habsburžkoj monarhiji, ovo eksperimentiranje pokazuje se kao nužda koja je iz te mješavine izvirala. Za mnoge eksperimentiranja su i daleki pokušaji, da se Monarhija iz dualističke preobrazi u trijalističku.

* * *

Mi Hrvati nemamo razloga, da rezultatima našeg narodnog života u ovo 66 godina budemo nezadovoljni. Istina, toliko naše nade nisu se ispunile, ali nadošlo je za naš narodni život toliko novog elementa, da temelji naše narodne buđnosti sigurno nisu losi nego prije.

Na sam nastup na prijestolje 2. prosinca 1848., mladi je vladar imenovao barunu Franju Kulmera ministrom bez listnice, da bude posrednik između dvora i hrvatske vlasti, a bana Jelačića gubernatorom Rijeke i Dalmacije. Četiri već stoljeća je bilo, da se nisu pod banskim vladom nalazili još i Dalmacija, Medjumurje i Rijeka, te je shvatljiva bila radost Hrvata, koji su u tome nazrjevali, da će Hrvatska izvojiti ne samo svoju slobodu nego i cjelokupnost domovine. Ako se te nade nisu ispunile, temeljni državni zakoni nisu mogli da zakonitost naših težnja ne priznaju, jer je i samo Nj. Veličanstvo veljačkim patentom 1861. naglasilo privremenu današnjeg državopravnog položaja naše Dalmacije, te iste godine pozvalo sabore dalmatinski i hrvatski, da se gledje uvjetja sjedinjenja Dalmacije dogovore, a temeljnim državnim zakonom, hrvatsko-ugarskom nagodbom, priznala su zemljistačna cjelokupnost hrvatskih zemalja.

Napokon je za vladanja Njego-vog Veličanstva anektirana Herceg-Bosna

sna, te se sve hrvatske zemlje otdad nalaže u Monarhiji Habsburga. Mo- gućnost dakle oživotvorenja naših na- rodnih težnja, gde je ujedinjenja i sa- mostalnosti, pod moćnim žezlom di- nastije Habsburga, i tim je samo po- skočila.

* * *

Vjerom nepokolebivom u svoje ideale stajala je Hrvatska uz svoju dinastiju uvijek, u svim njenim dobrim i lošim časovima; bila je uz svog uzvišenog Vladara i u najtragičnijim Mu zgodama, kolike i kakve moglo je da podnese samo Njegovo ljubavlju za svoje narode prožeto srce, jednakno kao i u sretnim prilikama.

Na prvi poziv svog Premilostivog Kralja pohrlio je Hrvat spremno i po- žrtovno u boj i 1848., i 1859., pa 1866. i 1878. i uvijek kada ga du- žnost zvala. A ako danas svijet se nemože da dosta nadivi hrvatskom junačtvu, ako ime Hrvata pronose i Srbija i Przemysl, jest i zato, što mu vjerovanju u uskrsnuće Hrvatske daje duši poleta i hrabrost mišicama. Na stotine hiljada Hrvata, što danas u smrt srču, prožeto je uvjerenjem, da u Galiciji brani Hrvatsku, da Hrvat- sku brani i u Srbiji.

Niti ima sile niti ima zamke, ni laskavih obećanja, ništa toga nema, što bi mu iz srca izčupalo vjeru u cjelokupnost i samostalnost domovine, zajamčenu i državnim temeljnim za- konima i historičkim pravima i načelom narodnim.

Harni za razvoj svoj pod moć- nim žezlom Njegova Veličanstva, i današnjom sretnom prigodom, kada ljubav naroda aureolom ovjenčava dične Mu sjedine, dižemo svoje vapaje i molbe za sreću i život uzvišenoga Vladara i čitave Prejasne Dinastije. Bog vojskā dao oružju našem snage i pobjede!

Starčević o ratu s Rusijom.

U raspravi o adresi hrv. sabora god. 1865. blagopokojni utemeljitelj stranke prava dr. Ante Starčević držao je govor, u kojem je naglašavao, kako Hrvatski veže s ostalim narodima habsburške monarhije samo ljubav na- prama vladaru. U tome svome monu- mentalnom govoru Ante Starčević je rekao i slijedeće:

"Recimo, gospodo, da je danas svaki narod Austrije tako uređen, kako treba...., da je danas svaki na- rod Austrije i zadovoljan, pak da Au- striji kakova pogibelj zaprijeti. Ta pogibelj prijeti, recimo, od strane Rusije. Ja izjavljam, da Hrvatska neima nikakv zajednički posao s Ga- licijom ili budi s kojom pokrajinom Austrije. Pak i tako, evo kako bi ja govorio: Hrvati, Magari i drugi narodi Austrije, ako se Rusija upzne na Karpate, ona će naš jednoga za drugim pozabati. Mi ne trebamo ništa od Rusije, mi imamo s našim vladarom sve što mo- žemo imati, mi imamo naš udes u našim rukama; znajte dakle Hrvati, da u Galiciji branite Hrvatsku".

Ovako je Starčević mislio o od- nošajima našim prama uzvišenoj osobi vladarevoj te o dužnosti Hrvata u eventualnom ratu s Rusijom.

Sugradjani!

Rijedak god predstoji narodima Monarhije Habsburga, Dne 2. prosinca 1848. na prijestolje nastupivši Nj. V. Naš Premilostivi Car i Kralj Franjo Josip I. ulazi tog dana nastajnog mje- seca u 66. godinu svog slavnog vla- danja.

Jedan pogled natrag na cijelo jedno ljudsko pokoljenje predočuje nam čudesna ljudskog uma i volje na svim poljima rada, znanja i umjeća. Orijaskim krokom koracali su u ovom razdoblju narodi Habsburške Monar- hije na putu razvoja svog narodnog, kulturnog i socijalnog. Pa i hrvatski narod imao je u vladivini Njegova Veličanstva sjajno doba svog narod- nog, prosvjetnog i gospodarskog ži- vota. Osjećaj zadovoljstva, svijest ispu- njene dužnosti mora da prožne vi- teško srce Uzvišenog nam Monarha, kada pogled baci na tako težak, gor- kin iskušenjima obavljen put.

Šibenčani!

Što veliko Srce i moćan Um kroz toliko desetljeća na uhar mnogo- bojnim svojim narodima izvede, to ljudska zloča i pakleni snovi rade da uniše. Dušmani hteli bi da po- plave djedovinu Habsburgovaca i da satru ono što viklo svjetlosti, na- pretku, vjerovanju, prosvjeti i slobodi. Ali milijuni slavne ove Monarhije kao jedna duša okupljaju se oko uzvi- šenog prijestolja, milijuni srđaca jedno dišu, milijuni desnica složnom snagom udaraju; jedna misao, jedna volja, jedan rad prožima sve narode, da snagom svojih mišića očuvaju Monar- hija Habsburga za čovječanstvo.

Sugradjani!

Dan 2. prosinca 1914. neka je izljev te jedinstvenosti naroda u lju- bavi i odanosti prama Premilostivom Nam Vladaru; neka je i odjek našim osjećajima prama onima te na polja- nama bojnim stoji ko klisure proti bujici neprijateljskoj lomeći se o nji- novu gordost svaki dušmanski nasratj.

Šibenčani!

Neka 2. prosinca bude svečani dan.

Neka zastave viju, da budu od- razom naše vjere u nepobjeditost na- šeg oružja; sagovi neka lepršaju, gla- zbe nek udaraju, da grad u svečanom razpoloženju dočeka 66. obljetnicu nastupa na Prijestolje Njegovog Veli- čanstva željom i molbama, da ovakve obljetnice budu narodi Monarhije još dugo i dugo slavili.

U 10 sati prije podne bit će u Stolnoj Bazilici svečana Služba Božja, da Svevišnji uzdrži i okrijepi Uzvi- šenog Godovnjaka.

Uvjereni pak, da ćemo našu lju-

javu prama Sijedom Nam Vladaru najbolje pokazati, ako se sjetimo ju- načkih boraca, što za dobro domo- vine i smrt samu odvažno preziru,

počnimo sakupljanjem božićnih da- rova, koji će se poslati ratnicima, da

da im budu okrijepom u svečanim onim

danima, a ujedno da im govor o ve- likoj ljubavi, o harnosti našoj na do-

nad izvođenjem velikim uspjesima i o

vjeri našoj u konačnu slavnu im po- bedu.

Da živi Njegovo C. i K. Apoštolsko Ve- ličanstvo Premilostivi Naš Vladar

FRANJO JOSIP I.

Zivila nepobjediva naša vojska!

ŠIBENIK, 30. studenoga 1914.

Humbert Luger, upravitelj;

Dr. Vice Ilijadica, V. Kulić, M. Šarić, J. Tambača, A. Tikulin, J. Karadžole, K. Jadronja, općinski odbornici.

Predplatnici, sjetite se!

Predplatnici, sjetite se, da je naš list, u ljutoj borbi koju morao da izdrži, iziskivao silnih žrtava. Tko nije namirio svoju predplatu, neka se sjeti i olakša nam posao.

Tko u prvoj polovini ovog mjeseca ne podmiri svoj dug, dobit će posebice račun. Tko pak nikon ovopone ne izvrši svoju dužnost, bit će novom go- dinom brisan iz imenika pred- brojnika te će mu se list obu- staviti, a dugujući iznos utjerati sudbenim putem.

Iz opsjednutog Przemysla.

"Nama je vrlo dobro".

Jedna bečka korespondencija ja- vљa da je na nadležno mjesto stiglo da vrhovnog zapovjedničta vojske vijest, da druga opsada Przemysla dosad nije imala uspjeha. Sve utvrde, unatoč žestokom jurišu, nisu pretrpele znatnije štete. Položaj branitelja je takav, da je suvišna svaka zabrinutost radi daljne sudbine tvrdjave.

Naši avijatičari donijeli su u Beč pisma vojnika iz Przemysla, što ih je išlo rati. U tim pismima se vidi: "Nama je vrlo dobro. Budite bez brije!"

KRONIKA.

Izvjestitelj milanskog "Secola" pri- zuje položaj na Kavkazu ovako:

Kad je buknuo rat bio je u Kavkaziji deset vojnih sabora pod vrhovnim zapovjedničtvom osamdeset godišnjega generala Voroncovska-Daškova.¹ Tri sabora od tih deset vojnih sabora sačinjavaju izklicivo kozaci. Rusija dakle razpolaze protiv Turke sa 400.000 ljudi, od kojih su 120.000 kavkazki kozaci.

Kavkaska armeja djeli se u dvije vojske. Lievo krilo sa 60.000 ljudi pod generalom Marapanskom operira protiv Urmijske i Vana, dok se većina ruske vojske nalazi na putu prema vrlo utvrđenom Erzerumu.

U ruskom častničkom saboru kavkazke vojske nalazi se i carev brat, veliki knez Mihajlo, koji zapoveda s jednom konjačkim divizijom. Tamo je sad počela zima s ogromnim snežnim vijavicama.

Nam je u Kavkaziji izvješća Italija potvrđujuje, da je turska predstraža prešla kanal Suez i počinjala urođeničkim plemenima, da napreduje na cesti prema Bubasticu. Suezki kanal, kako talijanski kapetani izvješćuju, je zatvoren, ali se svim talijanskim ladijama dozvoljava slobodna plovida. Nije poznato, gdje se nalazi engleski brodovlje Suezkoj zaloge. Engleska eskadra je već pre osam dana povratila se u Port Said, ali sada se više ne nalazi ondje.

Na temelju obširnih izvješća Italija potvrđuje, da je turska predstraža prešla kanal Suez i počinjala urođeničkim plemenima, da napreduje na cesti prema Bubasti. Suezki kanal, kako talijanski kapetani izvješćuju, je zatvoren, ali se svim talijanskim ladijama dozvoljava slobodna plovida. Nije poznato, gdje se nalazi engleski brodovlje Suezkoj zaloge. Engleska eskadra je već pre osam dana povratila se u Port Said, ali sada se više ne nalazi ondje.

Englesu su šancevima zatvorili kara- vansk put iz Cyrenake u Egipt. Turska vojska pod zapovjedničtvom Izzet-paše uzpredovala je 80 kilometara od granice sa 60.000 ljudi, 10.000 beduina i 5000 deva.

Bivši francuski ministar izvanjskih pos- sala Pichon nastavlja propagandu, da pol- milijuna Japana dodje u pomoć savezni- cima. Budući da se Udržene Države protiv tomu, Englezka nastoji, da razprši za- brunost Unije. Pichon proglašuje Japance za najplementitije pleme istoka.

Francuska je naumila, da opet uz- stavi diplomatske odnose s Vatikanom. Vatikan je odklonio, dok Francuz ne pod- vrgne reviziju svoju crkvenu politiku.

"Ruskoje Slovo" javlja: Rusija prego- varu s Japanom radi izazanja četa u Europsu.

Računa se da Engleska, gubitkom

dova, među njima 5 oklopnih krstaša i 3 linijska broda. Pomorske momčadi izgubila je oko 7000.

General Rudolf vitez Brudermann bio je stavljen u prekobrojno stanje, a pod- maršal Viktor Mayer stavljen je u mirovinu.

Italija će upotrijebiti 200 milijuna za gradnju novih podmorskih brodova.

Neka ribarska razmatranja.

Već je niz godina, da se ribari tuže, kako ih more izdaje. Ove jadovke dolaze se ponajviše od ljetnih tratar i iz onih mjesti, u kojima se ljeti najviše ribe loviti. Rodoljubi i stručnjaci uvidjali su i sami, da su tuže opravdane, ali nijesu znali kako svemu ovome pomoći.

Pripisivali su se razni uzroci: nest- sica pače, elementarne negopode, bri- parodi, križanje torpiljarka ratne mornarice, relektori, neslogi ribara i t. d., ali nije se moglo pomoći, premda se je nastojalo i u mnogo slučajeva svim gornjim zaprekama doskočilo.

Da je i sama pomorska vlast uvidjala nazadak u ljetnom ribanju, budi nam svjet- dokom i uporaba stare jatrice Gamulin, usavršene po bivšem ribarskom nadzorniku Lorinu i nazvana "Lorin". S ovom mrežom učinili su se razni pokusući, ali pravoga us- pjeha nije bilo, ne zato, što mreža nebi odgovarala, ili zlo udešena, nego zato, što je po srijedi nešto drugo bilo, a što ćemo dole navesti.

Da se podigne ljetno ribanje kod nas, došlo je i do uporabe ačiteljenskog svjet- ja. Od stare "Aide" došli smo do Paš- trovićeve "Verka", što je znak i dokaz, da je i sam bivši šef Lorin i njegov adlatus Paštrović bio u duši uvjeren, da ljetno ri- banje, iako ne tehnički usavršuje, ipak praktično ne dava nam uspjeha, t. j. da nam nije unosno, kao što bi moralio biti, ili kako bi rekao g. Bettioni: "Eva pisiculture po- etica non quela reale". I mi smo u našem listu više puta ustali proti njima i njihovom radu na polju unapređenja našeg ribarstva, a osobito onog ljetnog. Vidi se i po nji- novu radu i izdatim odredbama sa strane vlasti, da ovi ljudi nijesu bacali naše preporuke u koš, nu sasvim tim uspjehu nje- bili.

Morao je doći današnji rat, da nam odrične koprenu neuspjeha u našem ri- banju.

Uslijed odluke vlasti bilo je, ovog ljeta a još je i danas, zabranjeno svako svjet- lenje pri ribanju, te naprama tome, od kada je rat buknuo, ljetno je ribanje pod svjet- u obustavljeno.

Što opažamo? Opajući, da su naši žaljevi, prodori i zlosti puni plovuće ribe, u današnji zeman pojmenice skusa, a i tunja tako da u potjeru za pašom nagnaju i samu manju ribu, da bijezi i baca se na kraj. Kako je nastala ova promjena u malo se- seci? Kako i kud je ušla u ove žaljeve? Uzroci su razni, ali neki su ujedno i dobro po- vjeti. Kako je naša vlast, a kada je ušla u ove žaljeve?

Uzrok? Ne, nije bio uzrok nestajšća pače, ni brzi parobrodi, ni torpiljarke, ni relektori, već je uzrok u nama samima, t. j. mi smo, sami mi, i nitko drugi krivi, ako dosada u ljetnom ribanju nijesmo imali že- ljeni uspjeha. Kako i zašto? Evo.

Dok smo rabili za svjetlenje staru luč, bio je ograničen broj "svičarica" s raz- nih uzroka. Kad se je počelo upotrijevati ačiteljenski svjetac ovog ili onog sustava, broj se je svičarica znatno množio, a sa njom svjetlosti, koje čine da naš Jadran u doba ljetnog ribanja vas sjeje. Doduše ova svjetlost prikuplja, namamlije ribe, ali kad je uprav čas došao, da se sviče- usagi i riba privuče k "posti", ribe nestane, potone, ili bolje spusti se na dno.

Po našem mišljenju, danas su razni uzroci ovakome. Kako smo prije rekli, danas na Jadranu ima odveć mnogo ljetnih tratar, a tim naravno i svjeće ačiteljenskih, tako da u doba miraka veliki bašamari ribe ne mogu da slijede, stono se kaže, jednu svjetiljku, jer ih je u blizini više, te kod ribe same nastane neka zbrka, da ni samma nezna, bi li pilila u ovu ili onu svjet- iljku te ju slijedila. U ovoj zbruci dođe do utruća jedne svjetiljke, a riba u daljini opazi drugu, ona već biješi tamо i tako iz- mjenjeno nastane neka zbrka, koju masno plaša sam ribar.

Mislimo, da je još jedan uzrok, Naši stari ribari znali su malo po malo goriti luč tako, da bi na neki način slijepo yodili

za nos ribu do vrh „pošte“ i tu bi ugasi- zadnji ugarak, dok bi riba kao slijepa u ne- pomačila. Danas se ovako u mnogo slu- čajeva nepostupa. Neustrpljivo svičara- plača družina, jer on zna, da ugasi pipce i udaljeno od kraja, kad još riba takorekuć- nje ni zapasana.

Ovo je naše subjektivno mišljenje, koje smo stekli u vrijeme zabrane ovogodišnjeg ljetnog ribanja, te ga nikome ne- namećemo, samo bi željeli, da ga naša pomorska vlast uzme na znanje i ako nadje u čemu umjesci prouči.

Nadje li pako, da su razlozi od nas istaknuti temeljni i opravdani, tada drugog ljetnog ribanja, jer ćemo se pod okrilje ribar- skog zadružarstva, jer je samo o kdro- da učišta i skriš svaki odpor na koji bi vla- sti našle ovom ili onom zabranom pri ljet- nom ribanju.

Kako vidimo, kroz ovo malo doba, što je ribanje uslijed ratnih zapletaja ograničeno, nas pitomi Jadran nije epustio, nego mi to želimo, jer smo ga do danas nemilosrdno zatralili.

Ako Bog da, te se srede ratne prilike, mi ćemo se morati drugačije vladati, i na ribarskom polju, jer će nas na to uputiti mnogo iskustvo stečeno kroz ovo ratno doba. Mi ćemo u prvom redu morati pod- vrči ozbiljnom poučavanju dosadanji pa- vilnik za ljetno ribanje sastavljen od pok- pomorskog kapetana Pavića i odstraniti sve ono, što danas priječi razkušnu boš- mara plovuće ljetne ribe pojmenice srđela i skuša.

Skradin za „Crveni Križ“.

VII. Iskaz.

Gosp. Vinko Rosa predao je sakup- ljenje dne 8/11. pri jednom izletu Kruna 17:40. Gosp. Vinko Rosa predao je, a to prigodom jedne provale Šaljive izvedene po upravljanju gosp. Karmelić kap. Vicka na parobrod Karibasd, sakupljeno 24:68. Ck. Oružnička postaja Skradin 20, Narodna Straža Skradin 30, Župski Ured Dubravice 2. Crkvinčarstvo Dubravice 1, Erminia Feranda učiteljica Dubravice 6, Ivan Feranda 4, Josip Vranjic seoski glavar Plastovo 1, Jure Vranjic p. Ante 1, Kisić Mile posjed- nici opć. prisjednik Dubravice 10, Mate Vra- njević p. Filipa Plastovo 1, Mate Jukas pok. Ivana Dubravice para 70, Mijo Gundić p. Stipana Dubravice para 40, Marko Rajčić p. Mate 40, Kata Brajković 1, Mate Brajković 1, Mate Jurić 1, Ika Vranjic Pa- skova Plastovo para 30, Ana Stadić Ž. Marka Plastovo para 30, Marija Stadić Ž. Grgina Plastovo para 40, Marija Stadić Ž. Stipe Plastovo para 30, Ana Stadić Ž. Marka Plastovo para 30, Manda Stadić Nikova Plastovo para 20, Tomo Dobrijević lugar Plastovo 1, Petar Stadić Petrov Plastovo para 40, Niko Urkula p. Filipa Plastovo para 20, Stefan Trninić p. Stefana Plastovo para 40, Mire Urkula p. Ante Plastovo para 30, Niko Vranjic Josipov Plastovo para 40, Cvjetko Vranjic Matov Plastovo para 80, Božica Vranjic Stjepanova Plastovo para 40, Božica Vranjic Ž. Blaža Plastovo para 60, Stoja Gardjan Ž. Sime Plastovo para 12, Marko Trninić pok. Iva Plastovo para 50, Nikola Gardjan pok. Mata Plastovo K 1, Mile Širkv pok. Todora Plastovo para 60.

Niko Gardjan p. Špira Plastovo K 1, Lazo Gardjan p. Gliša Plastovo para 60, Brajković Frano p. Ante Dubravica para 60, Skorij Periž Iva Dubravica para 20, Skorij Marija Ž. Paska Dubravica 40, Skorij Kata Paskova Dubravica para 40, Grozdić Mato p. Luke Dubravica K 1, Brajković Božo p. Filipa Dubravica 1:20, Brajković Luke p. Paska Dubravica 1, Brajković Mata p. Luke Dubravica 1, Brajković Ana ud. p. Marka Dubravica para 20, Brajković Ivo p. Marka Dubravica para 20, Brajković Ivo p. Paska Dubravica para 10, Brajković Jela Ž. Iva Dubravica para 30, Brajković Aua Ž. Franja Dubravica para 40, Brajković Franjo p. Pavla Dubravica para 50, Mudražić Žime Š. Marka Dubravica K 1, Rajčić elja ud. p. Mije Dubravica 1, Grozdić Mato p. Mije Dubravica para 60, Skorij Ivo p. Mije Dubravica para 50, Skorij Ivo p. Šime Dubravica K 1, Božica ud. Ivo Rajčić Dubravica 1, Stana Lača ud. p. Luke

Dubravica 1, Lača Ika ž. Boža Dubravica para 50, Marija Mijić ž. Nikla Dubravica para 40, Skorji Pasko lugor Dubravica K 2, ukupno kruna 157:50. Do sad iskazano ukupno kruna 1297:36. Svega do danas sakupljeno u Skradinu kruna 1454:86.

Domaće vijesti.

Brašno će pojefititi. Ugarski odborni ured javlja iz Budimpešte dne 28. o.mj: Vijesti, da su se obostane vlade složile glede najviših prodajnih cijena žita, prouzročila je da na današnji žitnoj burzi nagnilo padanje cijena. Dok se još prekjucir zdrava pšenica prodavala u 22:50 kruna, jučer se nije uopće ni jedan kupac javio. Danas su sastavljene odmah u početku za jednu krunu jeftinije ponude, ali ni uz cijenu od 21:50 kruna nije niti jedan vagon prodan.

† Davorin Jenko. U Ljubljani je umro znameniti slovenski glasbenik Davorin Jenko, skladatelj slovenske narodne himne: "Naprej, zavasta Slave". Njegovo će ime u historiji slovenskoga naroda ostati ubilježeno neizbrisivim pismenima, kao jednog od preporoditelja slovenske glasbe.

Gradnja željezničke pruge od Novoga do Bihaća. Ove godine izrađuje se iz Novoga do Bihaća dolinom rieke Une željeznička pruga, koja će biti sgodno prometalo štrom zvane turške Hrvatske. Nema sumnje, da ne će dugo vremena proteći, pak će se nastaviti ova pruga i ona Plitvički jezera i tim se priključi željezničkoj pruzi Ogulin-Dalmacija. Ova željezница bit će predana prometu na godinu, ako ne preprijeće kakove neotčekivane zapreke. Radnja se obavlja na više mesta, a poduzetnici su naši radnici Hrvati iz Primorja.

Za "Crveni Križ".

XVI. iskaz Šibenika.

Sakupljeno u Hotel Krka (Skradin) do skupa strojara K 15:50
Ložaci parnog broda "Austria" 33:—
IV. satnija Marsch-bataljon na-
rodnog ustanka br. 25 43:—
Fontana Dr. Ivan da počasti us-
pomeni pok. lve Kulja 2:—
Dunatov Mate Rokin Vodice 2:—
Čisti prihod od drugog koncerta
Mazzoleni-Pattiera 1931:20

Sa prijašnjim svega K 16.433:39

Grad i okolica.

† Stojić Ivan p. Jakova

I ovaj plemeniti sin Krešimirova grada prinoši svoju žrtvu za kralja i za domovinu. Dne 30. rujna ranjen na bojištu u Šibenskom, nakon teškog bolovanja, podlegao je ranama dne 11. studenoga u 25. godini mladog svog života.

Uglednu ovu našu gradjansku obitelj, kojoj joj krvari rana otvorena smrću čestitog joj poglavice, snašla je u kratko vrijeme druga težka žalost.

Haran će Šibenik čuvat uspomenu svojih junaka i uždržat u srcu svojemu spomenik težji i trajniji od mramora i mjeđa. Slava junaku!

Uniformirani djaci. Danas će srednjoškolska mladež po prvi put izići uniformirana; za sada imat će samo kape s označom R. G. (realna gimnazija) i sa dočnim brojem.

Prislaša 2. prosinca. Na 66. obiljetnicu nastupa na Prijestolje Njegovog Veličanstva, danas je grad osnovan sa svećanom, sa baracima i sagovima.

Iz uređenštva. Obzirom na pomankanje vijesti i da trsimo današnji broj na čitavom arku, jučer list nije mogao izići.

Šibenik za ratnike na bojištu. Šibenski odbor "Zelenog Križa" poslao je na našu domaću regimentu br. 23. na ratiste kao prvi poslijer 1654 vunene nogavice, i 500 vunenih kapa, neke se podijeli između dva marsbataliona landsturma iste regimente.

Ovaj dar naši će ratnici primiti, u ovom životu, velikim oduševljenjem. Toplo stavljamo na srce općinstvu da lijepo započeti radom nastavi, te svak prinese prama svojim silama, eda priskočimo u pomoc braći, koja su na ratisti izložena svakoj nepogodi vremena.

Skupština podružnice "Crvenog Križa". U ime mjestnog odbora "Crvenog Križa", koji se je zauzeo da se u Šibeniku ustroji podružnica pokrajinskog pripomoćnog društva "Crvenog Križa" za Dalmaciju, i to za kotar Šibenik sjedištem u Šibeniku, čest je potpisanim pozvati P. N. Gospodu članove pokrajinskog prip. društva "Crvenog Križa" naseljenju u Šibenskom kotaru, da blagoizvolje prisustvovati sjednici koja će se držati u nedjelju dneva 6. decembra t. g. u dvorani kazališta Mazzoleni sa slijedećim dnevnim redom:

1. Izvješće Odbora. 2. Čitanje pravila Podružnice u Šibeniku pokrajinske pripomoćne zadruge Crvenog Križa za Dalmaciju. 3. Izbor drusvenog odbora i Presje-

dništva. 4. Izbor troju revizora i dvaju zamjenika. 5. Eventualia. — Presjedništvo Odbora Crvenog Križa u Šibeniku.

Promenadni koncert "Šibenske Glazbe". Danas, prigodom 66.godišnjice vladanja Njegova Veličanstva, Šibenska Glazba odigrat će pred kavarnom "Krka" u 12 sati slijedeći program:

1. Fučík: Koracića; 2. Zajc: ouvertura, Bojski vještici; 3. Rozas: valčik Preko valova; 4. Meyerbeer: zbor i molitva mornara iz opere "Afrikanka"; 5. *: Koračnica.

Stan sa 4 sobe kuhinjom, električnim svjetlom, vodom i svim nizgrednim prostorijama iznajmjuje se odmah. Kuća nalazi se u sredini grada. Upitati se u Uredništvu

Vijesti sa ratišta.

Napredovanje u Srbiji.

1.200 zarobljenih.

BEĆ, 30. studenoga. Službeno se saopćuje:

Na južnom ratištu bojevi još traju.

Jučer su Srbi žilavo branili Suvobor, prijevoj ceste Valjevo-Čačak, Nakon žestokih bojeva Suvobor je bio na juriš zauzet.

U boju kod Suvobora ukupno je zarobljeno 1.254, a 4 puščana stroja zaplijenjeno.

Kada su naše čete unišle u Užice, naše su u mjestu mnogo oružja i municije.

19.000 zarobljenih.

BEĆ, 1. prosinca. Službeno se danas saopćuje:

Na južnom ratištu i daljni dio operacija imao je pobijedosan karakter.

Neprijatelj, koji se je napokon

sa cijelokupnim svojim bojnim silama ističe od Kolubare i Ljiga za više dana opirao i ponovno pokušao, da

predje u olenzivu, bio je na čitavoj liniji potisnut, te je na uzraku pretrpio ponovno osjetljive gubitke. Na

samom bojnom polju na Konatice naše čete naše su oko 800 nepokonanih lješina.

Upored s time prikazuju mnogo brojni zarobljenici i materijalni gubitci znatno oslabljenje, jer od početka zadnje ofenzive više od 19.000 Srba je zarobljeno, 47 puščanih strojeva i 46 topova te mnogo inog materijala je zaplijenjeno.

U Galiciji i na Karpatima.

Przemysl odbija navale.

BEĆ, 30. studenoga. Službeno se saopćuje:

Na sjeveru na našem frontu nije se jučer ništa važnoga dogodilo.

Sa francuskog ratišta.

BERLIN, 30. studenoga.

Službeno se saopćuje:

Sa zapadnog fronta nema se ništa javiti.

Knin-Prijedor

vozni red Steinbeisove Željeznicе valjan

od 10. listopada 1914.

Vlak 2.

Knin 1.00 pop.

Strmica 2.00 *

Tiskovac 2.10 *

" Vaganj 3.20 *

Hrnjadi 4.30 *

Drvare 5.10 *

6.10 več.

Prenočenje.

Divar 6.00 pr.p.

Spitzer 6.30 *

Pasiak 6.40 *

Ostrelj 7.08 *

" Ostrelj 7.10 *

Smetica 7.56 *

Bravsko 8.10 *

Grmeč 9.44 *

Bravsko 11.15 *

Drvare 11.25 *

Grmeč 12.29 *

Drvare 1.18 *

Križanje s vlakom 1.

Sanica 2.54 *

Čaplige 3.04 *

" Čaplige 4.06 *

Sanskimost 4.40 *

Prijedor 4.40 *

5.50 *

Vlak 1.

Prijedor 8.30 pr.p.

Sanski most 9.40 *

Ostrelj 10.00 *

Čaplige 10.17 *

Sanica 10.20 *

Grmeč 11.40 *

Bravsko 11.16 pr.p.

Drvare 1.30 *

Križanje s vlakom 2.

Bravsko 2.34 *

Drvare 2.44 *

Čaplige 4.15 *

Sanskimost 4.30 *

Ostrelj 5.54 *

Pasiak 6.10 *

Bravsko 6.56 *

Drvare 6.57 *

Kamenica 7.48 *

Bravsko 7.00 pr.p.

Drvare 7.30 *

Grmeč 7.40 *

Hrnjadi	dol. 8.10
" Vaganj	dol. 8.15
" Tiskovac	dol. 8.48
" Strmica	dol. 9.54
" Knin	dol. 11.14

Knin-Prijedor km. 232. Cijene II. razred K 14:—, III. razred K 9:30.

Mlijecko:

kravije i ovčje, čisto, naravno i sterilizirano, prodaje po 48 para litar, Uzorna Mliječarna J. Drezga.

Dolazit će 1. prosinac, dan radosti za onoga, koji naruči turku srećku i šnjom na taj dan

400.000 franaka

pogodi. Turška srećka jest sjeguran vrijednostni papir, s toga naručite je odmah i jedanput

sasvim sjegurno pogoditelj

Izjašnjenja i uvjete o nabavki šalje besplatno:

Srećkovno zastupstvo 30. Ljubljana.

JOSIP ZAMOLA

ovlašteni dekorativni slikar

U ŠIBENIKU.

Bivši više godina u Trstu nalazi se sada već godinu dana u svom rodnom mjestu Šibeniku, gdje je radio kod raznih tvornica i privatnih radnja te kod Pomorskog Okružnog Zapovedništva.

Preuzima svakostnu radnju uz vrlo umjerene cijene i najvećim brozinom izvedbe. Preuzima i radnje i izvan Šibenika bez povisice cijene. Dosta je obavijestit ga jednom otvorenom dopisnicom na gore naznačenu adresu.

Preuzima važne slikarske radnje po crkvama, kazalištima,

VELIKA ZLATARIJA

GJ. PLANČIĆ

Vis - Starigrad - Velaluka

ŠIBENIK.

Kupuje staro zlato i srebro uz najpovo nijne cijene.

Patent prijavljen Zakonom zaštićen.

IDEAL DIMNJAK

(SISTEM MIKULKA)

jest najbolja i najsigurnija sprava sadašnjosti!

Nadskrije sve ostale sprave — funkcioniра pri svakom vremenu i pri svakoj visokoj sasmi sjeđurno — ne hvata čudju i ne hrđa himal.

Priprema na gorivu, jer snaga zračne struje — toli pri nevremenu koliko pri vjetru — uvijek jednako djeluje.

Pojedini djelovi sasmi lahko daju se promjeniti, jer cijela sprava može se rastaviti po volji.

Osim toga pri većem tlaku zraka može se IDEAL DIMNJAK po volji regulirati.

Dakle svim nestaćicam doskočeno.

Prošpekti i razjašnjenja daje

Industrialno Društvo u Omišu.

**MODE SALON
Marija Dundić
ŠIBENIK**

Daje na znanje da ima veliki izbor šešira i nakita najnovije vrsti za gospodice. Novosti za zimsku sezonu.

Prima popravke u najumjerjenje cijene. 10-10

NAJMODERNIJE POSJETNICE

IZRADUJE
HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA U ŠIBENIKU

U. Z. S. O. J.

P. T.

Čestimo se staviti do znanja svakoj cijenjenoj osobi, da smo već od davnina osnovali klesarsku zadružu pod naslovom:

PRVA SPLITSKA KLESARSKA ZADRUGA
registrirana na ograničeno jamstvo
U SPLITU.

Zadruga obavlja svakovrste klesarske radnje bilo u mramoru ili kamenu uz najpovoljnije uvjetne.

Osobitom precinčušću izrađuje žrtvenike, balauste, krštofice, nadgrobnim spomenicima itd. u najmodernijim slogovima. Skladište je obskrbljeno sa mramornim materijalom, također mramornim pločama za pokrošće. Buduć je ista providjena izvrstnim radnim stilama i dovoljnim kapitalom, to je u stanju svaku naruču brzo i tačno izvršiti na podpuno zadovoljstvo ggnarucića.

Na zahtjev šalje nacrte, uzorke materijala, kao što i sve upute i razjašnjenja.

Preporuča se uglednom občinstvu i prepoštovanom svećenstvu, da ju počaste svojim cijenjenim naručbama.

UPRAVA.

Remington Standard

Jedan milijun pisačih strojeva u porabi.

Model X i XI.

BEZ KONKURENCIJE Podpuno amerikansko pokuštvo

GŁOGOWSKI & Co. - TRST

Piazza della Borsa No. 14 I kat
Telefon br. 17-70.

JOSIP ZAMOLA

avljeni dekorativni slikar
U ŠIBENIKU.

Bivši više godina u Trstu nalazi se sada već godinu dana u svom rodnom mjestu Šibeniku, gdje je radio kod raznih tvornica i privatnih radnja te kod Pomorskog Okružnog Zapovjedništva.

Preuzima svakovrnu radnju uz vrlo umjerenje cijenu i najvećom brzinom izvedbe. Preuzima i radnje i izvan Šibenika bez povlašćenje cijene. Dosta je obavijestiti ga jednom otvorenom dopisnicom na gore naznačenu adresu.

Preuzima važne slikarske radnje po crkvama, kazalištima.

2 sobe sa pokuštvo

po mogućnosti NA OBALI traži se odmah. Obavijesti daje uredništvo „Hrv. Misli“, 3-3

**VELIKA ZLATARIJA
G.J. PLANČIĆ**

Vis - Starigrad - Velaluka

:-: ŠIBENIK. :-:

Kupuje staro zlato i srebro uz najpovoljnije cijene,

Da postigne obilan prirod svoga rada na poljodjelskom polju morati će pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40% Kalijevom soli ili kainiton

15-16% Kalciumcianamidom

16-21% Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži bezplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjižice o uporabi gnjivoja za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cijene od istoga.

Ova gnjivoja dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpalačao, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. :- Šibenik.

(brzoprovodni naslov GRUBARES — telefon br. 56).

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. listopada 1913. slijedeće glavne pruge:

Trst-Metković A (poštanska)	Polazak iz Trsta ponедјeljak u 5. — pos. p. povratak svake subote " 6.30 pr. p.
Trst-Metković B (poštanska)	Polazak iz Trsta u četvrtak " 5. — pos. p. povratak svakog utorka " 6.30 pr. p.
Trst-Metković C (poštanska)	Polazak iz Trsta u subotu " 5. — pos. p. povratak u četvrtak " 6.30 pr. p.
Trst-Korčula (poštanska)	Polazak iz Trsta svake sredje " 5. — pos. p. povratak u ponedjeljak " 6.30 pr. p.
Trst-Šibenik (poštanska)	Polazak iz Trsta u petak " 5. — pos. p. povratak u sredu " 6. — pr. p.
Trst-Makarska (trgovačka)	Polazak iz Trsta svaki utrak " 6. — pos. p. povratak svake nedjelje " 1.15 pos. p.
Trst-Vis (trgovačka)	Polazak iz Trsta u subotu " 7. — pos. p. Povratak svaki četvrtak " 7.15 pos. p.

PIO TERZANOVIĆ

TRGOVAC - ŠIBENIK

VELIKA ZALIHA

Rukotvorina, Odiela, Cipela

Galice, sumpora i gume prve svjetske tvornice

**HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA
ŠIBENIK**

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM
(Dr. A. DULIBIĆ I DRUG.)

OBSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOJ SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADJUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVACKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVACKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJEĆANJNE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I. T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I
ZUŠKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRSNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA

Najprikladniji dar za Božić i Novu Godinu

INGEROV ŠIVAĆI STROJ

kojim se može šivati, vezati i vrpati.

Singer Comp. Šivaći strojevi

dioničko društvo

ŠIBENIK, Glavna ulica.

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPAĐAJUĆE RADNJE.

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA

I SOLIDNA.